

الگوهای نوین تدریس در آموزش و پرورش

معصومه احمدی پور

www.ketab.ir

سرشناسه	:	احمدی پور، معصومه، ۱۳۵۴ -
عنوان و نام پدیدآور	:	الگوهای نوین تدریس در آموزش و پرورش / معصومه احمدی پور
مشخصات نشر	:	بوشهر: خانه ریاضیات بوشهر، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	:	۱۱۴ ص.
شابک	:	978-600-97589-0-6: ۱۴۵۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. ۱۰۶ - ۱۱۳.
موضوع	:	آموزش و پرورش -- نوآوری
موضوع	:	Educational innovations
موضوع	:	تدریس
موضوع	:	Teaching
موضوع	:	کار گروهی در آموزش و پرورش
موضوع	:	Group work in education
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۶ الف۳الف/۳/۲۷ LB۱
رده بندی دیویی	:	۳۷۱/۳
شماره کتابشناسی ملی	:	۴۷۳۵۸۵۰

نوبت و سال چاپ: اول ۱۳۹۶

۱۴۵۰۰۰ ریال

فهرست

پیشگفتار.....	ح
فصل اول: انواع روش های تدریس.....	۹
مقدمه.....	۱۰
تاریخچه روش های تدریس در آموزش جهان.....	۱۱
انواع روش های نوین تدریس.....	۱۳
۱- روش تدریس تفحص گروهی.....	۱۳
۲- روش تدریس یادگیری تسلط یاب.....	۱۴
۳- روش تدریس آشنایی.....	۱۷
۴- روش تدریس تحقیق (کارشگویی).....	۱۹
۵- روش تدریس یادسپاری.....	۲۰
۶- روش تدریس نوآفرینی (بدنه پروری).....	۲۲
۷- روش تدریس مبتنی بر پیش سازهای یاددهی.....	۲۴
۸- روش تدریس ایفای نقش.....	۲۵
۹- روش تدریس یادگیری کنترل خود.....	۲۷
فصل دوم : روش تدریس ساخت گرا.....	۲۹
روش تدریس ساخت گرایی.....	۳۰
هدف آموزش از منظر ساخت گرایی.....	۳۲
ویژگی های روش تدریس ساخت گرا در کلاس های درس.....	۳۲
۱- شرایط غنی یادگیری.....	۳۲
۲- تعامل اجتماعی.....	۳۳
۳- ارزش گذاری بر تفاوت های فردی.....	۳۳
۴- فراهم آوری زمان برای درک و فهم عمیق.....	۳۴

- ۵- تلفیق برنامه درسی ۳۴
- ۶- معلم به مثابه تسهیل کننده ۳۵
- ۷- سنجش، پشتوانه یادگیری و تدریس ۳۶
- تفاوت‌های کلاس‌های درس ساخت‌گرا و کلاس‌های درس سنتی ۳۷
- شیوه عمل ساخت‌گرا ۳۸
- ۱- تقویت، ترغیب و پذیرش اختیار و ابتکار دانش آموز ۳۸
- ۲- استفاده از داده‌های خام و منابع دست اول برای دست‌ورزی و برقراری تعامل ۳۹
- ۳- بهره‌گیری از مهارت‌های فکری یا مهارت‌های فرایندی ۳۹
- ۴- هدایت و ایجاد تغییر در راهبردهای آموزشی و ایجاد تغییر در محتوا بر اساس
واکنش‌های دانش آموزان ۳۹
- ۶- ترغیب دانش آموز به گفتگو با معلم و گفتگو با همدیگر ۴۰
- ۷- ترغیب دانش آموز به کارش از طریق پرسش سؤال‌های تفکر برانگیز ۴۰
- ۸- تشویق دانش آموزان برای شرکت و بسط پاسخ‌های اولیه ۴۰
- ۹- در نظر گرفتن «زمان انحصار» برای پاسخگویی به سؤالات ۴۰
- ۱۰- فراهم آوردن فرصت برقراری ارتباط برای دانش آموزان، پرورش حس کنجکاوی
طبیعی دانش آموزان ۴۱
- ۱۱- درگیر کردن دانش آموزان با تجربه‌هایی که معارض ایجاد می‌کند ۴۱
- مراحل ایجاد روش تدریس ساخت‌گرایی ۴۱
- مرحله نخست: کاوش ۴۱
- مرحله دوم: تشریح ۴۲
- مرحله سوم: گسترش ۴۳
- مرحله چهارم: ارزشیابی ۴۳
- فصل سوم: روش تدریس فراشناخت ۴۶
- روش تدریس فراشناخت ۴۷

فرایندهای فراشناختی.....	۴۷
الف- دانش فراشناختی.....	۴۷
ب- تنظیم و کنترل.....	۴۸
حرکت از رویکرد شناخت گرا به رویکرد فراشناخت.....	۵۲
خودتنظیم کنندگی در فعالیت‌های قبل از خواندن، در حین خواندن و بعد از خواندن....	۵۳
مراحل خودارزیابی دانش آموزان.....	۵۳
اهمیت فراشناخت در آموزش.....	۵۵
راهبردهای فراشناختی تدریس و سنجش.....	۵۶
مراحل اجرای روش تدریس فراشناخت.....	۶۰
مرحله نخست: آماده سازی.....	۶۰
مرحله دوم: نظم دهی.....	۶۱
مرحله سوم: ارزشیابی.....	۶۱
فصل چهارم: عوامل مؤثر در تدریس.....	۶۳
عوامل مؤثر در تدریس.....	۶۴
۱- معلم و فرایند یاددهی- یادگیری.....	۶۴
۲- فراگیر و فرایند یاددهی- یادگیری.....	۶۹
۳- ساختار نظام آموزشی.....	۷۰
۴- فضا و تجهیزات آموزشی.....	۷۱
۵- محتوا.....	۷۳
اصول و ضوابط تهیه و تنظیم محتوای آموزشی.....	۷۴
۱- میزان علاقه، رغبت و توانایی شاگردان.....	۷۴
۲- مفاهیم، اصول و قوانین هر علم.....	۷۴
۳- ساخت علوم مختلف.....	۷۴
۴- توالی مطالب.....	۷۵

۷۵- تازگی موضوع..... ۷۵

۷۵- میراث فرهنگی..... ۷۵

۷۵- پروراندن مفاهیم اساسی و روش ها..... ۷۵

۷۶- ارتباط با مسائل روز..... ۷۶

۷۶- انطباق با زمان آموزش..... ۷۶

۷۶- پایه ای برای آموزش مداوم (آموزش های بعدی)..... ۷۶

۷۶- فرصت مناسب برای فعالیت های یادگیری چندگانه..... ۷۶

فصل چهارم: ارزشیابی..... ۷۷

۷۸- مهارت های ارزشیابی بعد از تدریس..... ۷۸

۷۸- اصطلاحات مفاهیم فعالیت های آموزشی بعد از تدریس..... ۷۸

۷۸- امتحان چیست؟..... ۷۸

۷۹- اندازه گیری چیست؟..... ۷۹

۷۹- آزمون چیست و چه فرقی با اندازه گیری دارد؟..... ۷۹

۷۹- ارزشیابی چیست؟..... ۷۹

۸۰- هدف ارزشیابی..... ۸۰

۸۱- اهمیت و ضرورت ارزشیابی..... ۸۱

۸۲- انواع ارزشیابی..... ۸۲

۸۳- وظایف ارزشیابی تشخیصی..... ۸۳

۸۳- موارد استفاده از ارزشیابی تکوینی..... ۸۳

۸۴- انواع ارزشیابی بر حسب نحوه اجرا..... ۸۴

۸۴- انواع ارزشیابی بر حسب تفسیر نتایج..... ۸۴

۸۵- روش های مختلف ارزشیابی..... ۸۵

۸۵- انواع مشاهده..... ۸۵

۸۶- محاسن روش های مشاهده..... ۸۶

۸۷.....	محدودیت های روش های مشاهده
۸۸.....	تفاوت های آزمون های میزان شده و آزمون های معلم ساخته
۸۹.....	انواع آزمون های معلم ساخته
۸۹.....	انواع سؤال در آزمون های معلم ساخته
۹۰.....	محدودیت های آزمون انشایی
۹۲.....	فصل ششم : پژوهش های انجام شده در داخل و خارج از کشور
۹۳.....	پژوهش های انجام شده در داخل کشور
۱۰۰.....	پژوهش های انجام شده در خارج کشور
۱۰۶.....	منابع فارسی
۱۰۸.....	مقالات
۱۱۱.....	منابع لاتین

پیشگفتار

یکی از موضوعات مهمی که سال‌ها ذهن ریزان درسی و معلمان را به خود مشغول ساخته، به کار بستن روش تدریسی است که موجبات خودتوسعه‌یافتگی دانش آموزان و همچنین ایجاد تعهد یادگیرنده به امر یادگیری را فراهم سازد که در این حالت با ایجاد داربست‌های فکری این تعهدات درونی گشته و توسط خود کنترل گردیده و سرانجام به خودراهبری فرد منجر می‌گردد.

در گذر زمان صاحبان اندیشه، روش‌هایی تدریس نظام مند و خلاقانه ای را پدید آورده‌اند که هر کدام از این روش‌ها از زمانی که پدید آمده‌اند برای تسهیل یادگیری اثربخشی ارزشیابی می‌شدند و هم اکنون نیز بر پایه دستاوردهای علمی، روش‌هایی تدریس نوین را برای تسهیل در یادگیری پیشنهاد می‌نمایند چرا که با بررسی‌های علمی به عمل آمده اهمیت روزافزون روش‌هایی آموزشی، هرچند دیگر دانش‌ها و پژوهش‌ها روز به روز بیشتر نمایان می‌گردد و در جهان امروز بر باید سرگشتن‌های پرشتاب و توسعه حیرت آور دانش و فناوری توسعه و تحول یافته است.

اما آنچه در این میان حائز اهمیت می‌باشد آن است که معلمان و مدرسان خود را در برابر تنوع روش‌هایی تدریس نبازند و شایسته است آن‌ها نوع نگاه خود را نسبت به تسهیل یادگیری دانش آموزان و دانشجویان یا کارآموزان، روشن سازند. افزون بر این، معلمان و مدرسان در تصمیم‌گیری برای استفاده از روش‌های تدریس باید انتظارات خود و نظام آموزشی، از یادگیرندگان را نیز در نظر آورند. چنین اقداماتی در کنار ملاحظات دیگر آموزشی نظیر: در نظر گرفتن امکانات، فضا، زمان، تعداد یادگیرندگان و ... سبب می‌شود تا روش تدریس مناسبی برای تسهیل یادگیری برگزیده شود و به این سبب وظیفه و مسئولیت معلم امروز نسبت به گذشته سنگین‌تر و پیچیده‌تر شده است (شعبانی، ۱۳۸۲).